

Stockholm 2014-02-11

Socialdepartementet

Enheten för familj och sociala tjänster
att: Tarja Birkoff

Som deltagare i både HI:s brukarråd och Handisams funktionshindersråd så har Federationen Lika Unika beretts möjlighet att lämna synpunkter på Socialdepartementets underlag till instruktion för Myndigheten för delaktighet (MFD). Vi har gått igenom det erhållna underlaget och vill framhålla följande. Dessa synpunkter kompletterar tidigare lämnade synpunkter i vårt remissvar med anledning av departementsskrivelsen i ärendet samt vad vi anförde i skriftliga reaktioner avseende Handisams beslutsinstruktion inför samgåendet med Hjälpmedelsinstitutet.

Sid 2, Myndighetens ansvarsområden och uppgifter. samt sid 4 och 5:

I promemorian föreslås att Myndigheten för delaktighet ska bistå regeringen med underlag inför rapportering till FN. När regeringen utarbetar sitt material är det självklart viktigt att det bygger på fakta och kunskaper som exempelvis dagens Handisam har kunnat bearbeta och vidareförmedla.

Här vill vi från Lika Unikas sida påminna om att det fortfarande saknas en central del i FN-rapporteringen. Det handlar om den oberoende övervakningsmekanism (enligt artikel 33 i FN-konventionen rättigheter för personer med funktionsnedsättning) som fristående från regeringen ska främja, skydda och bevaka konventionen. Det har ingenting med instruktionen för den nya myndigheten att göra. Men det finns i detta sammanhang skäl att påminna om att det måste förverkligas. En sådan oberoende mekanism kan eller får aldrig ersättas av myndigheter direkt underställda regeringen.

Sid 2. Promemorian återger text från DS 2013:40 och beskriver angelägenheten av att funktionshindersperspektivet finns med inom alla samhällsområden. Vi vill betona vikten av detta men också MFD:s roll att aktivt driva på för förverkligande av Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Detta måste vara centrala aspekter som alltid måste synliggöras i handlingsprogram, uppföljning och utvärderingar.

Sid 3. I anslutning till beskrivningen av uppgifter för den nya myndigheten lyfts fram betydelsen av ett nationellt kunskapscentrum för frågor om tillgänglighet och delaktighet samt utbildning inom dessa områden. Lika Unika menar att detta är mycket centralt men skulle också vilja framhålla att utbildningsinsatserna också har rättighetsperspektiv som utgångspunkt. Det behövs även grund- och fortbildning om hur fortsatt implementera konventionen i det praktiska arbetet hos enskilda enheter. Idag finns ingen sådan utbildning, Agenda 50 projektet som avslutades för något år

sedan räcker inte. Material måste löpande uppdateras och anpassas efter olika sektorsområden.

Sid 4: Lika Unika noterar att den nya myndigheten inte kommer att ha uppdraget att "samordna arbetet inom det funktionshinderspolitiska området". Som kan uttolkas av regeringens svar till FN inför förhöret den 31 mars 2014 om funktionshinderspolitiken 2013-1216 i fråga 45 samt också av muntlig information till Lika Unika, ska detta i stället vara en uppgift för en interdepartemental arbetsgrupp.

Lika Unika vill framhålla att det oavsett ett uttryckligt samordningsansvar eller inte på myndigheten är det centralt att samordningen fungerar framöver och att ansvaret är uttalat och tydligt. Det kan vara en fördel att markera det politiska ansvaret genom att direkt lägga detta under regeringen.

Sid 5: I promemorian framhålls att den nya myndigheten kommer att ha uppdrag att utreda och analysera samhällsekonomiska effekter av hjälpmedel/välfärdsteknologi. Vi tolkar det uppdraget positivt och att detta handlar om att med fakta och forskning visa de positiva vinsterna för samhället med en god tillgänglighet, ett väl utvecklat hjälpmedelssystem för hela livet, som är rättvist över landet och med ett tydligt samhällsansvar. Sådana illustrationer av vinster för hela samhället av att satsa på välfärdssektorn är viktigt för att kunna genomföra de värderingsförändringar i synen på personer med funktionsnedsättning som är en av huvudtankarna i konventionen.

Vi vill avsluta med att påpeka att, förutom att rättighetsperspektivet genom att ha fokus utifrån konventionen, så saknas området hjälpmedel i promemorian. Detta trots att det måste vara ett centralt område på strategisk och övergripande nivå för MFD. Konventionsstaterna har åtagit sig att *"genomföra eller främja forskning och utveckling av och främja tillgång till och användning av ny teknik, innefattande informations - och kommunikationsteknik, samt hjälpmedel som är lämpliga för personer med funktionsnedsättning, med prioritering av teknik till överkomligt pris"*.

Konventionen slår också fast att konventionsstaterna ska organisera, förstärka och utsträcka *"ett heltäckande habiliterings- och rehabiliteringsstöd och habiliterings- och rehabiliteringsprogram"*. Där anger konventionen att det är särskilt viktigt på områden som hälsa, sysselsättning, utbildning och social service.

Det finns behov av nationella initiativ på hjälpmedelsområdet. Det gäller de orimliga skillnaderna mellan landstingen i villkor och kostnader för hjälpmedel. Det handlar om avsaknad av nationella riktlinjer och om allt större kostnadsövertalning på enskilda. Det handlar om synen på hjälpmedel som en många gånger avgörande grundförutsättning för delaktighet. Där ser vi att Myndigheten för delaktighet är en aktör som kan ha en betydelsefull roll.

För Lika Unika

Lotta Sondell
Federationssekreterare

Lika Unika

Federationen mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Medlemsorganisationer:

- Förbundet Sveriges Dövblinda
- Hörselskadades Riksförbund
- Neuroförbundet
- Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
- Synskadades Riksförbund
- Sveriges Dövas Riksförbund

Kontaktuppgifter Lika Unika:

Handläggare: Peter Andersson Lika Unika

Telefon: 070-768 27 86, e-post: peter.andersson@likaunika.org

E-post: info@likaunika.org

Ordförande: agnetha.vikenger@rbu.se